

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2025

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2025

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL

(pentru etapa 2025)

privind implementarea proiectului din cadrul concursului
național de proiecte de cercetare și inovare
„Stimularea excelenței cercetărilor științifice 2025-2026”

Proiectul *Tendințe actuale în spectacologia din Republica Moldova*

Cifrul proiectului 25.80012.0807.58SE

Prioritatea strategică *Provocări societale*

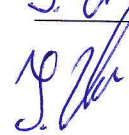
Rectorul/Directorul organizației

Ion URSU _____

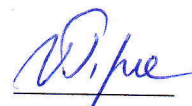
Președintele Consiliul științific/Senat

Ion URSU _____

Conducătorul proiectului

Violeta TIPA _____

Chișinău, 2025

CUPRINS:

1.	Scopul etapei 2025 conform proiectului depus la concurs.....	3
2.	Obiectivele etapei 2025.....	3
3.	Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025.....	3
4.	Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025.....	3
5.	Rezultatele obținute	4
6.	Diseminarea rezultatelor la foruri științifice.....	6
7.	Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului 2025.....	8
8.	Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului 2025.....	8
9.	Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului 2025.....	9
10.	Dificultăți în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane..	9
11.	Recomandări, propuneri.....	9
12.	Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2025 în limba română și în limba engleză (Anexa 1).....	10
13.	Lista lucrărilor științifice, publicate în anul 2025 (Anexa 2).....	12
14.	Executarea devizului de cheltuieli din contractul de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 3).13.....	14
15.	Componența echipei conform contractului de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 4).....	15

1. Scopul etapei 2025 conform proiectului depus la concurs:

Scopul etapei constă în documentarea privind artele spectacolului la etapa contemporană și spectacologia din Republica Moldova pentru conturarea peisajului teatral autohton și determinarea locului lui în teatrul European.

2. Obiectivele etapei 2025.

- Vizionarea spectacolelor montate în teatrele din Chișinău, Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Bălți și Teatrul muzical-dramatic „B.P. Hasdeu” din Cahul;
- Evidențierea relațiilor de colaborare dintre dramaturgii, regizorii, actorii din Republica Moldova cu alte teatre din spațiul european;
- Analiza comparată a formelor spectaculare din teatrele din Republica Moldova cu cele din alte țări;
- Promovarea rezultatelor cercetării.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025

- Documentarea la temă: consultarea surselor bibliografice ce vizează artele spectacolului la etapa contemporană;
- Studierea repertoriilor teatrelor din Republica Moldova;
- Vizionarea spectacolelor în cadrul Festivalurilor Internaționale de teatru, a spectacolelor create în colaborare cu teatrele din străinătate;
- Discuții cu creatorii de artă teatrală din diverse spații geografice;
- Diseminarea rezultatelor obținute prin comunicări, articole, prezentări.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025

Pe parcursul etapei anul 2025 au fost realizate următoarele acțiuni:

- Documentarea științifică realizată prin identificarea și consultarea mai multor surse bibliografice ce vizează artele spectacolului (semnate de Giorgio Strehler, Antoine Vitez, George Banu, Andrei Șerban, Lev Dodin ș.a);
- Documentarea practică rezidă în studierea repertoriilor teatrelor din Republica Moldova întru relevarea anumitor tendințe în artele spectacolului (cu elaborarea bazelor de date a repertoriilor curente), precum și sincronizări pe plan internațional;
- Vizionarea spectacolelor la teatrele din Chișinău, la Teatrul Național „V. Alecsandri” din Bălți, Teatrul Muzical-Dramatic „B.P. Hasdeu” din Cahul. Un material amplu a fost acumulat la vizionarea spectacolelor din cadrul Festivalului Internațional de Comedie FESTIS, ediția a VII-a (Teatrul Național „Satiricus I.L. Caragiale”, Chișinău, 7-19 octombrie 2025), al Festivalului Internațional de Teatru Contemporan „Andrei Vartic”, ediția I (Teatrul „Alexie Mateevici, Chișinău, 19-23 noiembrie 2025);
- Acumularea informației vizând artele spectacolului la etapa actuală în teatrele din România

a fost realizată și prin vizionarea spectacolelor din cadrul Festivalului Național de Teatru (FNT, București, 17-26 octombrie 2025), al Festivalului Internațional de Animație „Sub bagheta lui Merlin”, Teatrul Merlin, Timișoara, 28 septembrie-5 octombrie 2025), Festivalului Internațional de Teatru „Boska Komedia” (6-13 decembrie 2025), Cracovia, Polonia.

- Vizionarea spectacolelor create în colaborare cu teatrele din străinătate;
- Vizionarea spectacolelor montate la Piccolo Teatro di Milano (Italia) (2 - 5 noiembrie 2025), întru evaluarea și compararea tendințelor în arta teatrului documentar și a montării dramaturgiei clasice universale.
- Participarea la întâlniri și dezbateri cu creatorii de artă teatrală din Republica Moldova, România, Italia, în special privind colaborarea dintre teatre și specificul anumitor forme teatrale (discuții și interviuri cu regizorul Cristian Șofron, Teatrul „Stela Popescu” din București, regizorul Dan Tudor din București, Laurențiu Pleșa, directorul Teatrului „Merlin” din Timișoara; Claudiu Groza, directorul Teatrului din Petroșani; actorul și regizorul Igor Lungu, Teatrul „Regina Maria” din Oradea; dramaturgul și regizoarea Marta Cuscuna, Teatrul Studio Piccolo din Milano; dramaturgul și criticul de teatru Dinu Grigorescu din România ș.a.).
- Diseminarea rezultatelor cercetării științifice efectuate în cadrul conferinței științifice organizate de Institutul Patrimoniului Cultural „Patrimoniul Cultural: Cercetare, valorificare, promovare”, precum și de alte instituții din republică (AMTAP, Muzeul Național de Istorie) și la conferințe științifice internaționale (România);
- Diseminate rezultatele obținute prin intermediul publicațiilor științifice, mass-media (presa tipărită, emisiuni radio/TV), articole de popularizare a științei, postări pe rețelele sociale, lansări de carte etc.

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

Cercetările din cadrul Proiectului *Tendințe actuale în spectacologia din Republica Moldova*, etapa 2025 au fost axate în cea mai mare parte pe documentarea la temă, care s-a realizat în biblioteci, pe teren ce a presupus vizionarea spectacolelor la teatrele din Republica Moldova, în cadrul Festivalurilor Internaționale de Teatru, în deplasări etc.

În perioada dată au fost valorificate surse bibliografice în vederea asigurării suportului teoretic, documentar și informațional în realizarea obiectivelor propuse. Pentru crearea metodologiei de investigare au fost consultate lucrări teoretice și de istorie a teatrului, urmărind aspecte ce vizează evoluția formelor teatrale și a artelor spectacolului, teatralitatea actorului și teatralitatea spectacolului, relația text dramaturgic – spectacol teatral, precum și relația scenă/actor – receptor/spectator. În acest context, au fost studiate repertoriile teatrelor din Chișinău, Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Bălți, Teatrului Muzical-Dramatic „B.P. Hasdeu” din Cahul în perioada 2000- 2025. În urma vizionării spectacolelor și a informațiilor acumulate din alte surse – istorice, teatrologice, video - au fost validate ipotezele de lucru formulate privind formele teatrale prezente pe scenele teatrelor la etapa actuală și anume, monodrama, teatru documentar, spectacole creat pe baza operelor clasice (dramaturgie, proză, poem). Un rol aparte revine spectacolului pentru copii pe scenele teatrelor de păpuși, dar și în teatrele dramatice. În principal, au fost identificate, aprobate aceste tipuri de forme teatrale care constituie materia de cercetare și de valorificare critică în cadrul prezentului proiect. Cercetările realizate la etapa 2025 au demonstrat specificul abordării textului dramaturgic și al realizării

regizorale a teatrului documentar pe scenele din Republica Moldova (Teatrul Național „Mihai Eminescu”, Teatrul „Luceafărul”, Teatrul „Alexie Mateevici”), Italia (Piccolo Teatro di Milano), România.

În rezultatul documentărilor/vizionărilor de spectacole, la fel, s-a identificat peisajul teatral național la etapa actuală, care este deosebit de variat. Fiecare teatru își are conceptul său de formare a repertoriului (integral și al stagiunilor). Fiind elaborate baze de date ale repertoriilor teatrelor: Teatrul Național „Mihai Eminescu”, Teatrul Național „Satiricus I.L. Caragiale”, Teatrul Național „Eugene Ionesco”, Teatrul „Luceafărul” și Teatrul „Alexie Mateevici” din stagiunea curentă (2024-2025), s-au observat tendințele actuale de a monta în special dramaturgia universală clasică și cea contemporană, iar în cadrul dramaturgilor autohtoni se pune accentul pe o tematică istorică, realizată în forma teatrului document sau cu utilizarea elementelor specifice acestuia.

Pentru a contura prezența teatrelor din Republica Moldova în peisajul teatral european (mondial) a fost necesară cunoașterea teatrelor/spectacolelor din diverse spații geografice. În acest context documentarea operelor teatrale (tematică, stilistică, formală, limbaj etc.) s-a realizat prin vizionarea spectacolelor în cadrul Festivalurilor Internaționale de Teatru atât cele din republică (Festivalul Internațional de Comedie FESTIS; Festivalul Internațional de Teatru Contemporan „Andrei Vartic”), cât și cele de peste hotare. Dintre cele mai semnificative: Festivalul Internațional de Teatru „Boska Komedia” (Cracovia, Polonia) și Festivalul Național de Teatru (FNT, București, România), ce ne-a permis să urmărim montările marilor regizori români precum Andrei Șerban, Alexandru Dabija ș.a. În această ordine de idei sunt și spectacolele teatrelor noastre prezentate publicului de peste hotare, ce oferă posibilitatea de-a urmări reacția publicului la spectacol, aprecierea criticii străine a prestației artiștilor teatrelor din Republica Moldova, fapt ce argumentează mai mult sau mai puțin integrarea teatrului nostru în procesul teatral european.

Un alt segment pe care s-au realizat documentarea și cercetările s-a referit la colaborarea teatrelor din Republica Moldova cu cele din România, Polonia, Ungaria, Bulgaria ș.a. În urma vizionărilor de spectacole, întâlniri și discuții au fost identificate următoarele forme de colaborare:

- 1) În primul rând, sunt proiectele comune de montare a spectacolelor. Prima încercare de acest fel, a fost spectacolul „100 de minute de libertate” realizat de Teatrul Național „Satiricus I.L. Caragiale” în comun cu Teatrul „Radu Stanca” din Sibiu (România); Teatrul „Satiricus” a mai avut o serie de proiecte cu teatrele din România, precum: „...ESCU” cu Teatrul „Stela Popescu” din București; „Frumoasă și COOL” cu Teatrul „Alexandru Davila” din Pitești; Teatrul „Alexie Mateevici” în colaborare cu Teatrul Mic din București a montat spectacolul „Tristețe și bucurii în viața girafelor” (2025), Teatrul „Luceafărul” în colaborare cu asociația „Konglomeart” din Polonia a montat spectacolul „Drojdii” (2025);
- 2) În al doilea rând, au fost realizate montări ale spectacolelor în teatrele din Republica Moldova de către regizori din alte arii geografice. Doar în stagiunea curentă au fost mai multe spectacole create în viziunea regizorilor invitați. La teatrul „Alexie Mateevici” – spectacolul „Scaunele” de Eugene Ionesco – regizorul român Florin Luță; spectacolul „Lucruri care nu se spun” de Maria Ivanov, montat de Ana Bateva din Bulgaria; La Teatrul „Satiricus I.L. Caragiale” s-au montat: „Ultima oră” de Mihail Sebastian în regia lui Cristian Șofron (România); „Femeia fatală” de Aldo Nicolaj, regie Mihai Panaitescu (România); „Pescărușul” de Anton Cehov, regia Irakli Gogia (Georgia);

Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți – spectacolul „Apolodor, Pinguinul Călător” de Gellu Naum, regia Igor Lungu (România);

- 3) În al treilea rând, crearea spectacolelor de către regizorii din Republica Moldova în teatrele de peste hotare – România, Ungaria, Georgia;

Astfel, în teatrele din România au montat regizorii: Slava Sambriș (Teatrul Municipal „Matei Vișniec”, Suceava), Alexandru Grecu (Teatrul „Alexandru Davila” din Pitești; Teatrul Național „Aureliu Manea”, Turda; Teatrul de Artă Deva), Dumitru Acriș (Teatrul Dramatic „Ion D. Sârbu”, Petroșani; Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani) ș.a.; Alexandru Grecu a montat în Ungaria, Georgia ș.a.

- 4) În urma cercetărilor, s-a remarcat faptul că mai mulți artiști din Republica Moldova și-au găsit destinul în teatrele din România: Ion Sapdaru, Alexandru Vasilache și Silvia Luca la Teatrul „Mihai Eminescu” din Suceava; Radu Ghilaș la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași; Vitalie Druceș este angajat la Teatrul „Jean Bart” din Tulcea.

Un aspect al cercetării l-a constituit, de asemenea, analiza comparativă a spectacolelor de aceeași formă în teatrele din Republica Moldova sau/și din teatrele din alte țări. În rezultatul investigației au fost evidențiate viziunile regizorale și modalitățile de realizare artistică/scenică ale aceleiași lucrări (text dramatic sau proză) sau a unui autor concret: creația lui W. Shakespeare la Piccolo Teatro di Milano, la Teatrul Național „Mihai Eminescu” și Teatrul fără Nume din Chișinău); textul epico-liric al lui Antoine de Saint-Exupéry *Micul prinț*, realizat de Teatrul „Alexie Mateevici”, Teatrul independent de Artă din Chișinău, Teatrul ACT din București și altele). În așa fel, a fost demonstrat rolul și semnificațiile artistice, axiologice ale textului clasic în viziunile regizorale la etapa contemporană. S-a constatat că textul clasic rămâne a fi o valoare artistică și culturală, care permite o deconstrucție a textului, răspunzând imperativelor timpului, evoluției gândirii teatrale și a artelor spectacolului.

Rezultatele cercetărilor au fost diseminate prin prezentări și comunicări la forurile științifice: la conferințe internaționale (peste hotare) – 2; internaționale (în țară) – 2; conferințe naționale – 1; mese rotunde – 1; lansări de carte – 3; publicații științifice – 3; publicații de popularizare a științei – 5.

- 6. Diseminarea rezultatelor** obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu) și în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

6.1. Participări la conferințe științifice internaționale (peste hotare): 2

TIPA, V., dr., Conferința științifică internațională „*Românitate în epoca globală: continuitate și identitate la est de Prut*”, Școala Doctorală de Științe Sociale și Umaniste a Universității din Craiova (România), 3 octombrie 2025. Comunicarea: *Realizările și perspectivele colaborărilor între teatrele din Republica Moldova și România: dimensiuni culturale, artistice și consolidarea identității naționale*.

GHILAȘ, A. dr.hab., Conferința științifică internațională „*Educația din perspectiva valorilor*”, ediția a XVII-a, organizată de Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea „St. Kliment Ohridski” din Sofia, Bulgaria [și alte universități]. USM, 10-11 noiembrie 2025. Comunicarea: *Educația prin teatru: o întâlnire cu Micul Prinț*.

6.1.2. Participări la conferințe științifice internaționale (în Republica Moldova): 2

6.1.2.1. GHILAȘ, A., dr. hab. Conferința științifică internațională „*Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare*”, ediția a XVII-a. Chișinău, sediul AȘM, 25-26 septembrie 2025.

Comunicarea: *Semnificații ale spațiu-timpului în spectacolele Luminiței Țăcu.*

6.1.2.2. TIPA, V., dr. Conferința științifică internațională „*Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare*”. Ediția a XVII-a, dedicată Zilelor Europene ale Patrimoniului, IPC, Chișinău, 25-26 septembrie 2025.

Comunicarea: *Dialogul în artele spectacolului dintre teatrele din Republica Moldova și România.*

6.1.3. Participări la conferințe naționale: - 1

6.1.3.1. TIPA, V., dr. Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei : ediția a 35-a, Chișinău, 23-24 octombrie 2025. Comunicarea: *Teatrul Republican de Păpuși „Licurici” – o istorie controversată (aspecte istoriografice).*

6.2. Diseminarea rezultatelor în presa scrisă și online: 5

TIPA, V. Festivalul Internațional de Comedie FESTIS ediția a VII-a și-a deschis cortina, 08 octombrie 2025. În: Biblioteca de arte „Tudor Arghezi”. Disponibil: <https://biblioart.wordpress.com/2025/10/08/festivalului-international-de-comedie-festis>

TIPA, V. Festivalul Internațional de Comedie FESTIS ediția a VII-a bucură cu noi evenimente, 13 octombrie 2025. În: Biblioteca de arte „Tudor Arghezi”. Disponibil: <https://biblioart.wordpress.com/2025/10/13/festivalul-international-de-comedie-festis>

TIPA, V. Teatrele din Republica Moldova la FNT, 26 octombrie 2025. În: Biblioteca de arte „Tudor Arghezi”. Disponibil: <https://biblioart.wordpress.com/2025/10/26/teatrele-din-republica-moldova-la-fnt/>

TIPA, V. Festivalul Internațional de Comedie, ediția a VII-a și-a închis cortina cu paradigma multiculturalismului, 23 octombrie 2025. În: Biblioteca de arte „Tudor Arghezi”. Disponibil: <https://biblioart.wordpress.com/2025/10/23/festis-2025/>

TIPA, V. FESTIS : realitatea în oglinda caricaturii, 19 octombrie 2025. În: Biblioteca de arte „Tudor Arghezi”. Disponibil: <https://biblioart.wordpress.com/2025/10/19/festis-realitatea-in-oglinda-caricaturii/>

6.3. Diseminarea rezultatelor prin participări / organizări de mese-rotunde, expoziții, lecții, work-shop-uri, lansări de carte etc. –

6.3.1. Mese rotunde:

Masa rotundă în vederea lansării proiectelor de cercetare câștigătoare în cadrul Programului Național „Stimularea excelenței cercetărilor științifice 2025–2026”. 9 septembrie 2025, IPC. Disponibil: <https://ich.md/?p=8608>

6.3.2. Lecții, work-shop-uri:

Prezentarea Teatrului din Republica Moldova și a colaborărilor cu teatrele din Polonia la Universitatea Jagiellonă din Cracovia (Polonia) – 10 decembrie 2025.

6.3.3. Lansări de carte:

GHILAȘ, A., dr.hab. Prezentarea monografiei „Destinul păpușilor. Teatrul Municipal de Păpuși „Guguță” – 30 ani de activitate” (Chișinău: Univers Educațional, 2024). Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, Chișinău, 26 noiembrie 2025. Disponibil: <https://www.hasdeu.md/ro/evenimente/destinul-papusilor-de-violeta-tipa>

TIPA, V., dr. Lansarea monografiei „Destinul păpușilor. Teatrul Municipal de Păpuși „Guguță” – 30 ani de activitate” (Chișinău: Univers Educațional, 2024). Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, Chișinău, 26 noiembrie 2025. Disponibil: <https://www.hasdeu.md/ro/evenimente/destinul-papusilor-de-violeta-tipa>

TIPA, V., dr. Lansarea monografiei „Destinul păpușilor. Teatrul Municipal de Păpuși „Guguță” – 30 ani de activitate” (Chișinău: Univers Educațional, 2024). Festivalul Internațional de Teatru de animație „Sub bagheta lui Merlin”, 3 octombrie 2025, Timișoara, România.

Lista publicațiilor din anul 2025 în care se reflectă doar rezultatele obținute în proiect, perfectată conform cerințelor față de lista publicațiilor (a se vedea Anexa 2)

Notă: Lista va include și brevetele de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții în cazul în care sunt (conform Anexei 2)

7. **Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)**

Rezultatele obținute în cadrul proiectului au o importanță în promovarea culturii și artei naționale

Impactul științific și social al cercetării s-a manifestat prin prezentarea opiniilor, recenziilor la spectacole din cadrul Festivalului FESTIS, solicitate de Teatrul Național „Satiricus I.L. Caragiale”;

Rezultatele investigației au fost utilizate în procesul instructiv-educativ în cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, la specialitățile Teatru, Actorie, Regie.

8. **Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului:**

Colaborarea la nivel național s-a realizat cu instituțiile de profil în vederea documentării și promovării rezultatelor cercetării:

- Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Facultatea Artă Teatrală, Coregrafică și Multimedia, Departamentul *Artă teatrală*, catedrele *Studii teatrale*; *Management artistic și Culturologie*, promovarea rezultatelor cercetării în cadrul conferințelor organizate de AMTAP, precum și în procesul didactic;
- Uniunea Teatrală din Moldova – colaborare în procesul de documentare (inclusiv dna Violeta Tipa, în calitate de membru al juriului de selecție a UNITEM, vizionează spectacolele montate în stagiunea curentă, apreciindu-le valoarea);
- Teatrul Național „Satiricus I.L. Caragiale” – participarea în calitate de critici de teatru în cadrul Festivalului FESTIS: vizionarea spectacolelor și promovarea pe rețelele de socializare; discuții și interviuri cu regizori din alte spații geografice prezenți la Festival;
- Teatrul Național „Eugene Ionesco” în vederea documentării și a selecției spectacolelor poloneze pentru BITEI;
- Teatrul „Alexie Mateevici” – documentarea în cadrul Festivalului Internațional de Teatru Contemporan „Andrei Vartic”, ediția I-a;

- Teatrul Municipal de Păpuși „Guguță” în procesul de promovare a artei teatrului de păpuși peste hotarele țării.

9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului:

Colaborarea la nivel internațional s-a realizat cu instituții de profil:

Universitatea „1 decembrie 1918” din Alba-Iulia, România - participarea la conferința științifică internațională „Educația din perspectiva valorilor”, organizată în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea ” St. Kliment.Ohridski” din Sofia, Bulgaria și cu alte universități din spațiul european (Finlanda, România).

- Școala doctorală de Științe Sociale și Umanistice a Universității din Craiova (România) – participarea la conferința Internațională „Romanitate în epoca globală: continuitate și identitate la est de Prut”;
- Uniunea Teatrală din România – participarea la Festivalul Național de Teatru (FNT);
- Teatrul Merlin din Timișoara (România) – participarea la Festivalului Internațional de Animație *Sub bagheta lui Merlin*;
- Piccolo Teatro de Milano, Italia – vizionarea spectacolelor, întâlniri și discuții cu creatorii de teatru.
- Universitatea Jagiellonă din Cracovia (Polonia) – în vederea promovării teatrului din Republica Moldova și a relațiilor de colaborare dintre teatrele din Republica Moldova și Polonia.

Dificultățile în realizarea proiectului de natură financiară, organizatorică, legate de resursele umane etc. (obligatoriu).

Deși toate obiectivele propuse pentru etapa anului 2025 au fost îndeplinite integral, în procesul de lucru s-au înregistrat și unele dificultăți de natură financiară și organizatorică. Așa cum demararea Proiectului a avut loc cu întârziere (astfel reducându-se și perioada de documentare/cercetare), iar finanțarea a fost divizată în două tranșe egale (finanțarea pentru 5 luni fiind egală cu cea pentru 12 luni), a necesitat modificări în planificarea inițială. Asemenea circumstanțe au impus, respectiv, și anumite ajustări pe parcurs ale planului și acțiunilor/activităților/deplasărilor la finanțarea oferită. Astfel, au fost schimbate unele locații (ale deplasărilor) cu altele. Din cauza timpului limitat, nu a fost posibilă nici introducerea în devizul de cheltuieli a taxelor de participare la evenimentele teatrale.

10. Recomandări, propuneri (opțional).

Propunem de a simplifica modalitatea de modificare a devizului de cheltuieli, cât și a unor activități care intervin pe parcurs.

Conducătorul de proiect *Violeta Tipa* Violeta Tipa

Data: 04.12.2025

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025

Cifra proiectului 25.80012.0807.58SE

Denumirea Proiectului *Tendințe actuale în spectacologia din Republica Moldova*

Pe parcursul perioadei – etapa anului 2025 – s-au realizat integral toate obiectivele propuse. În rezultatul unei documentări minuțioase, atât teoretice, cât și practice (vizionare de spectacole, întâlniri, discuții etc.) s-a conturat peisajul teatral autohton, care este deosebit de variat ca formă și stil. S-au stabilit tendințele tematice ale teatrelor din Republica Moldova, care se orientează spre dramaturgia clasică universală și dramaturgia contemporană, iar spectacolele montate în baza dramaturgiei naționale contemporane se bazează, în principal, pe tematica istorică și pe forma teatrului documentar. S-au elaborat baze de date referitoare la repertoriul actual al teatrelor: Teatrul Național „Satiricus I.L. Caragiale”, Teatrul „Alexie Mateevici”, Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți ș.a.

Vizionarea spectacolelor în cadrul Festivalurilor Internaționale de Teatru (două în țară și două peste hotare), a spectacolelor de la *Piccolo Teatro di Milano* a permis cunoașterea fenomenului teatrului european și posibilitatea de a stabili locul și valoarea teatrului moldovenesc în acest peisaj teatral. Au fost elucidate modalități de încadrare a teatrului din Republica Moldova în procesul teatral european. În acest context au fost determinate formele de colaborare cu teatrele din alte arii geografice, precum România, Polonia, Ungaria ș.a., prin proiecte comune, spectacole, invitarea regizorilor pentru montarea spectacolelor, participarea la Festivalurile Internaționale de Teatru, organizarea evenimentelor teatrale comune, în special cu teatrele din România.

Proiectul a fost promovat în cadrul Mesei rotunde de lansare a proiectelor de cercetare câștigătoare în cadrul Programului Național „Stimularea excelenței cercetărilor științifice 2025–2026” din 9 septembrie 2025, care a avut loc la Institutul Patrimoniului Cultural. Pe parcursul perioadei de cercetare în cadrul proiectului rezultatele investigării au fost expuse în prezentări și comunicări la conferințe științifice naționale (1) și internaționale (4), publicate articole științifice și de popularizare a științei, precum și la disciplinele de studii susținute la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice în cadrul Departamentului *Artă teatrală*.

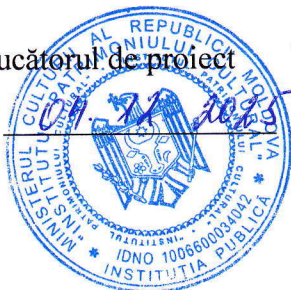
Rezultate cantitative măsurabile obținute în cadrul proiectului: Articole în reviste științifice, în baze de date internaționale (SCOPUS) – 2; Articole în culegeri ale manifestărilor științifice internaționale - 1; Teze științifice – 3.

Conducătorul de proiect

Violeta TIPA

Data:

LȘ

Wipe

Summary of the activity and results achieved in the project in 2025

Project title: Current trends in Spectacology in the Republic of Moldova

Project code: 25.80012.0807.58SE

Throughout the reporting period – the 2025 stage – all proposed objectives were fully achieved. As a result of thorough documentation, both theoretical and practical (viewing performances, meetings, discussions, etc.), the local theatrical landscape took shape, revealing itself as particularly diverse in form and style.

The thematic trends of theaters in the Republic of Moldova were identified: they focus on universal classical dramaturgy and contemporary dramaturgy, while performances based on contemporary national dramaturgy rely primarily on historical themes and the documentary theater form. Databases were created concerning the current repertoire of theaters, including the "Satiricus I.L. Caragiale" National Theatre, "Alexie Mateevici" Theatre, "Vasile Alecsandri" National Theatre in Bălți, and others.

Viewing performances within International Theatre Festivals (two in the country and two abroad), as well as shows at the Piccolo Teatro di Milano, made it possible to become acquainted with the phenomenon of European theater and to determine the place and value of Moldovan theater within this theatrical landscape. Methods for integrating the theater from the Republic of Moldova into the European theatrical process were elucidated. In this context, forms of collaboration with theaters from other geographical areas, such as Romania, Poland, Hungary, and others, were determined through joint projects, performances, inviting directors to stage productions, participation in International Theatre Festivals, and the organization of joint theaters in Romania.

The project was promoted during the Round Table dedicated to the launch of research projects selected within the National Program "Stimulating Scientific Excellence 2025–2026" on September 9, 2025, which took place at the Institute of Cultural Heritage. Throughout the research period, the project's findings were presented in papers and communications at national (1) and international (4) scientific conferences, published in scientific and popular science articles, and integrated into academic disciplines taught at the Academy of Music, Theatre and Fine Arts within the Department of Theatrical Art.

Quantifiable Results obtained within the project:

- Articles in scientific journals indexed in international databases (SCOPUS) – 2;
- Articles in proceedings of international scientific events – 1;
- Scientific theses – 3.

Project Manager

Violeta TIPA

Date

LŞ

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2025 în cadrul proiectului**

Tendințe actuale în spectacologia din Republica Moldova

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

1.2. monografii naționale

2. Capitole în monografii naționale/internaționale

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale

4. Articole în reviste științifice - 2

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

4.1.1. GHILAȘ Ana. Semnificații ale spațiu-timpului în spectacolele Luminiței Țăcu. În: *Arta. Arte audiovizuale. Muzică. Teatru. Cinema. Serie nouă*, Vol. XXXIV, nr. 2, 2025, p. ? ISSN 2345-1181 (în curs de apariție)

4.1.2. TIPA Violeta. Dialogul în artele spectacolului dintre teatrele din Republica Moldova și România. În: *Arta. Arte audiovizuale. Muzică. Teatru. Cinema. Serie nouă*, Vol. XXXIV, nr. 2, 2025, p. ? ISSN 2345-1181 (în curs de apariție)

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

4.4. în alte reviste naționale

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice - 1

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

6.1.1. GHILAȘ Ana. Educația prin teatru: o întâlnire cu Micul Prinț. În: *Educația din perspectiva valorilor. Materialele conferinței științifice internaționale din 10-11 noiembrie, 2025*. București: Editura Eikon, 2025, pp.? (în curs de apariție)

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

7. Teze ale conferințelor științifice - 3

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) - 2

7.2.1. GHILAȘ, A. Semnificații ale spațiu-timpului în spectacolele Luminiței Țăcu. În: *Conferința științifică internațională „Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare”*, ediția a XVII-a. Chișinău, 25-26 septembrie 2025. Chișinău: S.n., 2025, pp. 75-76. ISBN 978-9975-84-252-5. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/238330

7.2.2. TIPA, V. Dialogul în artele spectacolului dintre teatrele din Republica Moldova și România. În: *Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare. Programul și rezumatele comunicărilor*. Ediția a XVII-a, dedicate Zilelor Europene ale Patrimoniului, 25-26 septembrie. Chișinău: [S.n.], 2025, pp. 94-95. ISBN 978-9975-84-252-5. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/238394

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale - 1

7.4.1. TIPA, V. Teatrul Republican de Păpuși „Licurici” – o istorie controversată (aspecte istoriografice). În: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* : ediția a 35-a, 23-24 octombrie 2025: Program. Rezumatele comunicărilor / comitetul științific: Eugen Sava (președinte) [et al.]. – Chișinău : [S. n.], 2025, p. 165-166. ISBN 978-9975-87-140-2. Disponibil: https://conferinte.stiu.md/sites/default/files/evenimente/Conferinta_2025_program.pdf

Notă: vor fi considerate teze și nu articole materialele care au un volum de până la 0,25 c.a.

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.1. cărți (cu caracter informativ)

8.2. enciclopedii, dicționare

8.3. atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice)

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)

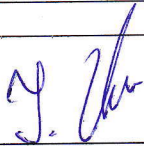
10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției)

10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

11. Recomandări, propuneri.

Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2025
Cifrul proiectului: 25.80012.0807.58SE

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	189124,5		189124,5
Servicii medicale	222810			
Servicii editare	222910			
Servicii de cercetări științifice	222930	96750,0		96750,0
Servicii neatribuite altor aliniate	222999	14125,5		14125,5
Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii	281900			
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	316110			
Procurarea activelor nemateriale	317110			
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110			
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110			
Total		300000,0		300000,0

Conducătorul organizației / **Ursu Ion**

Contabil șef / **Titei Valentina**

Conducătorul de proiect **Tipa Violeta**

Data: 04.12.2025

LȘ

Componența echipei conform contractului de finanțare 2025

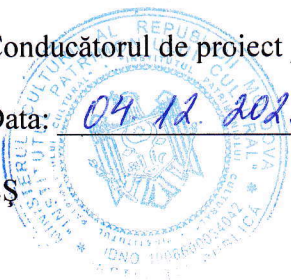
Cifrul proiectului 25.80012.0807.58SE

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2025						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Ghilaș Ana	1959	Dr.hab.	0,75	01.08.2025	31.12.2025
2.	Tipa Violeta	1965	Dr.	0,5	01.08.2025	31.12.2025
3.	Țîței Valentina	1968		0,25	01.08.2025	31.12.2025
4.						
5.						
6.						
7.						

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2025					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

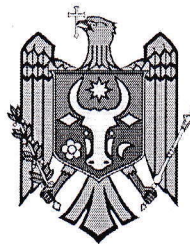
Conducătorul organizației / Ursu IonContabil șef / Țîței ValentinaConducătorul de proiect Tipa VioletaData: 09.12.2025

LȘ

**MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL PATRIMONIULUI
CULTURAL**

Bd. Ștefan cel Mare, 1,
Chișinău, Moldova, MD-2001,
tel./fax (+373 22) 260 957
e-mail: ipcultural.md@gmail.com

**MINISTRY OF CULTURE
INSTITUTE OF CULTURAL
HERITAGE**

Ștefan cel Mare, 1 Bd.
Chișinău, Moldova, MD-2001,
tel./fax (+373 22) 260 957
e-mail: ipcultural.md@gmail.com

Nr. 06/850 din 02.12.2025

EXTRAS

**din Procesul-verbal nr. 4 din 02.12.2025, a ședinței Consiliului Științific
din cadrul Institutului Patrimoniului Cultural**

Prezenți: dr. Ursu Ion – președinte al CȘ, dr. Grădinaru Natalia – secretar științific al CȘ, dr. dr. Duminica Ion, dr. Levinschi Alexandru, dr. Malcoci Vitalie, dr. Moisei Ludmila, dr. Olărescu Dumitru, dr. hab. Plămădeală Ana-Maria, dr. Procop Svetlana, dr. hab. Stavilă Tudor, m. cor. Șlapac Mariana, dr. Tipa Violeta, dr. Zaicovschi Tatiana.

S-a discutat:

Examinarea și aprobarea Raportului privind implementarea proiectului **„Tendințe actuale în spectacologia din Republica Moldova”**, cu cifru: 25.80012.0807.58SE, director de proiect: Violeta Tipa, sefă a secției *Patrimoniu artistic*.

S-a decis:

A aproba raportul anual privind implementarea proiectului **„Tendințe actuale în spectacologia din Republica Moldova”**, cu cifru: 25.80012.0807.58SE, director de proiect: Violeta Tipa, sefă a secției *Patrimoniu artistic*.

Secretar științific al Institutului Patrimoniului Cultural:

dr. Natalia Grădinaru

